

EUROPEES PARLEMENT

1999

2004

Zittingsdocument

DEFINITIEVE VERSIE
A5-0009/2001

22 januari 2001

VERSLAG

over de mededeling van de Commissie over de betrekkingen tussen de EU en het Middellandse-Zeegebied: een nieuwe impuls voor het proces van Barcelona (COM(2000) 497 – C5-0630/2000 – 2000/2294(COS))

Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid

Rapporteur: Sami Naïr

INHOUD

	Blz.
PROCEDUREVERLOOP	4
ONTWERPRESOLUTIE	5
TOELICHTING	16
ADVIES VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, EXTERNE HANDEL, ONDERZOEK EN ENERGIE	23
ADVIES VAN DE COMMISSIE CULTUUR, JEUGD, ONDERWIJS, MEDIA EN SPORT	29

PROCEDUREVERLOOP

Bij schrijven van 8 september 2000 deed de Commissie haar mededeling over de betrekkingen tussen de EU en het Middellandse-Zeegebied: een nieuwe impuls voor het proces van Barcelona (COM(2000) 497 – 2000/2294(COS)) toekomen aan het Parlement.

Op 29 november 2000 gaf de Voorzitter van het Parlement kennis van de verwijzing van deze mededeling naar de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid als commissie ten principale en naar de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling, de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid, de Commissie cultuur, jeugd, onderwijs, media en sport en de Commissie vrijheden en rechten van de burger als medeadviserende commissies (C5-0630/2000).

De Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid benoemde op haar vergadering van 7 november 2000 Sami Naïr tot rapporteur.

Zij behandelde de mededeling van de Commissie en het ontwerpverslag op haar vergaderingen van 4 december 2000 en 16 januari 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met 32 stemmen voor en 2 tegen bij 1 onthouding haar goedkeuring aan de ontwerpresolutie.

Bij de stemming waren aanwezig: Elmar Brok (voorzitter), Baroness Nicholson of Winterbourne (eerste ondervoorzitter), Catherine Lalumière (derde ondervoorzitter), Sami Naïr (rapporteur), Alexandros Balta, Bastiaan Belder, Gunilla Carlsson, John Walls Cushman, Rosa M. Díez González, Pere Esteve I Abad, Bertel Haarder, Magdalene Hoff, Jan Joost Lagendijk, Pedro Marset Campos, Hugues Martin, Emilio Menéndez del Valle, Philippe Morillon, Cristiana Muscardini, Pasqualina Napoletano, Raimon Obiols i Germa, Jacques F. Poos, Luís Queiro, Jannis Sakellariou, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jürgen Schröder, Elisabeth Schroedter, Ioannis Souladakis, Francesco Enrico Speroni, Ursula Stenzel, Hannes Swoboda, Johan Van Hecke, Geoffrey Van Orden, Jan Marinus Wiersma, Matti Wuori, Christos Zacharakis, Danielle Auroi (verving Daniel Marc Cohn-Bendit), Marie-Arlette Carlotti (verving Klaus Hänsch), Vitalino Gemelli (verving Silvio Berlusconi), Willi Görlach (verving Mário Soares) en Maj Britt Theorin (verving Freddy Thielemans).

De adviezen van de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie en de Commissie cultuur, jeugd, onderwijs, media en sport zijn bij dit verslag gevoegd. De Commissie landbouw en plattelandontwikkeling, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en consumentenbeleid en de Commissie vrijheden en rechten van de burger, justitie en binnenlandse zaken hebben respectievelijk op 23 november 2000, 25 oktober 2000, 9 januari 2001 en 16 januari 2001 besloten geen advies uit te brengen.

Het verslag werd ingediend op 22 januari 2001.

De termijn voor de indiening van amendementen wordt bekendgemaakt in de ontwerpagenda voor de vergaderperiode waarin het verslag wordt behandeld.

ONTWERPRESOLUTIE

Resolutie van het Europees Parlement over de mededeling van de Commissie over de betrekkingen tussen de EU en het Middellandse-Zeegebied: een nieuwe impuls voor het proces van Barcelona (COM(2000) 497 – C5-0630/2000 – 2000/2294(COS))

Het Europees Parlement,

- gezien de mededeling van de Commissie (COM(2000) 497 – C5-0630/2000)¹,
- gelet op de artikelen 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 23, 27 en 28 van het EU-Verdrag,
- gelet op artikel 47, lid 1 van zijn Reglement,
- gezien de door de Europese Raad van Feira op 19 juni 2000 vastgestelde gemeenschappelijke strategie van de Europese Unie voor het Middellandse-Zeegebied²,
- gezien de Slotverklaring van het eerste Euromediterrane Parlementaire Forum op 27 en 28 oktober 1998 te Brussel,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 11 oktober 1995 over het mediterrane beleid van de Europese Unie met het oog op de Conferentie van Barcelona³,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 14 december 1995 over de Euromediterrane Conferentie van Barcelona⁴,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 13 maart 1997 over het gemeenschappelijke verslag van het voorzitterschap van de Raad en de Commissie over het mediterrane beleid: follow-up van de Conferentie van Barcelona⁵,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 14 mei 1998 over de Euromediterrane overeenkomsten⁶,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 11 maart 1999 over de mededeling van de Commissie over de rol van de Europese Unie in het vredesproces en toekomstige hulp van de Unie aan het Midden-Oosten⁷, alsmede zijn aanbeveling aan de Raad inzake het mediterrane beleid van de Unie⁸,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 30 maart 2000 over het mediterrane beleid⁹,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 15 november 2000 over het mediterrane beleid van de Unie ter gelegenheid van de vierde bijeenkomst van de Raad van Euromediterrane

¹ PB C 183 van 22.7.2000, blz. 5.

² PB L 183 van 22.7.2000, blz. 5.

³ PB C 287 van 30.10.1995, blz. 121.

⁴ PB C 17 van 22.1.1996, blz. 178.

⁵ PB C 115 van 14.4.1997, blz. 159.

⁶ Notulen van 14.5.1998, PE 269.044.

⁷ PB C 175 van 21.6.1999, blz. 282.

⁸ PB C 175 van 21.6.1999, blz. 286.

⁹ Notulen van 30.3.2000, PE 289.426.

ministers van buitenlandse zaken te Marseille¹ ,

- onder verwijzing naar zijn talrijke resoluties in verband met het conflict in het Midden-Oosten, met name die van 5 oktober 2000² ,
 - gezien de Verklaring van Barcelona, alsmede het op die conferentie goedgekeurde werkprogramma van 28 november 1995,
 - gezien de conclusies van de Conferentie van Malta op 15 en 16 april 1997,
 - gezien de conclusies van de Conferentie van Palermo op 3 en 4 juni 1998,
 - gezien de conclusies van de Conferentie van Stuttgart op 15 en 16 april 1999,
 - gezien de conclusies van de Conferentie van Marseille op 16 en 17 november 2000,
 - gezien de conclusies van de burgerfora van Malta, Napels, Stuttgart en Marseille,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid over de gemeenschappelijke strategie van de Europese Unie, vastgesteld door de Raad op de Europese Raad van Feira van 19 juni 2000 inzake het Middellandse-Zeegebied (A5-0008/2001),
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid en de adviezen van de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie en de Commissie cultuur, jeugd, onderwijs, media en sport (A5-0009/2001),
- A. overwegende dat het nieuwe herziene proces van Barcelona in de eerste plaats moet worden gebaseerd op wederzijds vertrouwen, democratische parlementaire dialoog en de beginselen van solidariteit en rechtvaardigheid,
- B. overwegende dat op de Conferentie van Marseille het in Barcelona geïnitieerde proces door de onzekere situatie in het Midden-Oosten is verzwakt maar dat de meeste deelnemers aan de conferentie niettemin het nut van dit proces hebben bekrachtigd,
- C. vaststellende evenwel dat er in de politieke en economische agenda van de Unie een onaanvaardbare discrepantie bestaat tussen de prioriteit die wordt gegeven aan de uitbreiding met landen uit Noord-, Midden- en Oost-Europa en de aandacht die wordt besteed aan het proces van Barcelona waarin de afgelopen jaren nauwelijks enige vooruitgang van betekenis is geboekt,
- D. overwegende dat de rol van de Unie bij de vredesonderhandelingen over het conflict in het Midden-Oosten moet worden herzien en haar een ware politieke rol wordt toegekend,
- E. overwegende dat een positieve ontwikkeling van het vredesproces in het Midden-Oosten van essentieel belang is voor de consolidatie, versterking en reactivering van het Euromediterrane partnerschap

¹ Notulen van 11 november 2000, PE 297.758.

² Notulen van 5.10.2000, PE 297.000.

- F. overwegende dat het herhaaldelijk heeft verzocht om de vaststelling van een interregionaal en transnationaal samenwerkingsprogramma gewijd aan de complementariteit en economische en sociale integratie, alsmede van doeltreffende maatregelen voor de vermindering/aanpassing van de buitenlandse schuld van de Middellandse-Zeegebied en dat hen een soortgelijke technische bijstand wordt verleend als aan de Midden- en Oost-Europese landen, teneinde tot harmonisatie van de mediterrane wetgevingen inzake investeringen te komen,
- G. nogmaals verzoekende om de ontwikkeling van een ambitieuze algemene strategie voor het Middellandse-Zeegebied en een gemeenschappelijke politieke wil van alle partners, teneinde de regionale samenwerkingsprogramma's die thans lopen tot een goed einde te brengen en nieuwe op touw te zetten en aldus o.a. het zuid-zuidhandelsverkeer te bevorderen,
- H. overwegende dat het partnerschap door middel van een open parlementaire dialoog moet worden ontwikkeld, met name over fundamentele aangelegenheden als landbouw, visserij en het vrije verkeer van personen,
- I. betreurende dat de ondertekening van associatieovereenkomsten met een clause over democratie en de rechten van het individu niet heeft verhinderd dat de situatie in sommige landen verder verslechtert,
- J. vaststellende dat de dimensies duurzame ontwikkeling en milieu niet in alle activiteiten van het partnerschap zijn opgenomen,
- K. overwegende dat de euromediterrane parlementaire samenspraak een van de sleutels van het proces van Barcelona is en bereid hiertoe alles te doen wat in zijn vermogen ligt om te waarborgen dat het tweede Euromediterrane Parlementaire Forum spoedig kan worden gehouden,
- L. gezien de onvoldoende kredieten die in Marseille voor de periode 2000-2006 (5,35 miljard euro) ter beschikking zijn gesteld,
- M. tenslotte overwegende dat het euromediterrane partnerschap gebukt gaat onder het ontbreken van een politieke wil en een strategische visie van de EU alsmede onder een zwak institutioneel systeem dat onder de werklust wordt bedolven,
 - 1. verlangt dat de Unie een buitenlands beleid voor het Middellandse-Zeegebied ten uitvoer legt dat overeenkomt met haar grote ambities en herinnert eraan dat de lidstaten in de Verklaring van Barcelona het strategische belang van het Middellandse-Zeegebied en het geprivilegieerde karakter van de door de geografische nabijheid en de historische evolutie gecreëerde banden hebben onderstreept;
 - 2. geeft nogmaals blijk van zijn overtuiging dat het proces van Barcelona de totstandbrenging van een gemeenschappelijke ruimte op basis van de eerbiediging van de mensenrechten, de individuele vrijheid en de democratische beginselen tot doel heeft;
 - 3. dringt erop aan dat, ondanks de problemen bij het vredesproces in het Midden-Oosten, de doelstellingen van Barcelona worden nagestreefd, door het accent te leggen op de geest van partnerschap, de handel verder te intensiveren, de procedures te vereenvoudigen en de dialoog over diverse kwesties, zoals de eerbiediging van de mensenrechten, de veiligheid

van personen en de verbetering van hun levensomstandigheden, duurzame ontwikkeling en gedecentraliseerde samenwerking, voort te zetten;

4. verklaart dat een oplossing van het conflict in het Midden-Oosten een essentiële voorwaarde is om tot vrede en stabiliteit in het Middellandse-Zeegebied te komen, hetgeen het recht op veiligheid voor Israël en alle andere staten in het gebied betekent, in het bijzonder de erkenning van het wettige recht van het Palestijnse volk om over een leefbare staat te beschikken en de erkenning van het eveneens wettige recht van het Israëlische volk op veiligheid;
5. verzoekt de Raad en de Commissie tijdig na te denken over de oprichting van een associatie van Middellandse-Zee landen om tot een meer solidair partnerschap te komen, de hiertoe bestemde middelen te beheren, de grote richtsnoeren vast te stellen en de ontwikkelingsprojecten ten uitvoer te leggen en te volgen;
6. beveelt aan dat bij de herziening van het proces van Barcelona geen hiërarchie in de volgorde van de prioriteiten wordt aangebracht en dat aan de sociale aspecten (zoals gezondheid, onderwijs, opleiding, rechten van vrouwen en kinderen, duurzame milieubescherming en infrastructuurprojecten), de culturele aspecten en immigratie een even groot kwalitatief belang wordt gehecht als aan de economische, commerciële en veiligheidskwesties;
7. dringt erop aan dat het Euromediterrane Handvest voor vrede en stabiliteit spoedig wordt aangenomen;
8. herhaalt zijn verzoek om alle associatieovereenkomsten op tijd te vervangen door één enkel multilateraal akkoord;
9. wenst dat de associatieovereenkomsten met de landen waarmee de onderhandelingen nog aan de gang zijn, zo spoedig mogelijk worden gesloten en dat alle partijen samenwerken met het doel de onderhandelingen op korte termijn af te ronden;
10. beveelt aan dat elk land dat een associatieovereenkomst met de EU tekent, binnen vijf jaar vrijhandelsovereenkomsten sluit met alle andere geassocieerde landen;
11. wijst op de doelstelling die op de bijeenkomst van Marseille is vastgesteld, namelijk de instelling van een vrijhandelszone die alle sectoren omvat en bijdraagt tot de verbetering van de levenskwaliteit in alle aangesloten landen, en verzoekt om impactstudies te verrichten voor de sociale en milieugevolgen aan beide kanten van de Middellandse Zee;
12. zou graag zien dat er een duurzaamheidsstudie wordt verricht teneinde te kunnen nagaan wat de sociale en milieugevolgen zijn van de economische maatregelen ten behoeve van de vrijhandelszone, teneinde beter het hoofd te kunnen bieden aan de problemen die de regio bedreigen, zoals op het gebied van de volksgezondheid, het waterbeheer, de vervuiling, de woestijnvorming, de snelle ontwikkeling van het toerisme en de demografische druk;
13. is van mening dat de ervaring die is opgedaan met de oprichting van de interne markt, gebruikt zou moeten worden voor het opstellen van een regelgevingskader voor een euromediterrane vrijhandelszone en acht het wenselijk dat vóór 2002 een tijdschema wordt opgesteld voor harmonisatiemaatregelen in een aantal prioritaire sectoren

(oorsprongsregels, douanekwesties, normen en intellectueel eigendom);

14. vestigt de aandacht van de Commissie op het feit dat de met de associatieovereenkomsten verbonden structurele aanpassingsprogramma's te vaak negatieve economische (met name voor MKB/KMO) en sociale (stijgende werkloosheid) gevolgen hebben en dat tevoren tegen dergelijke gevolgen maatregelen moeten worden getroffen;
15. verzoekt de Raad en de Commissie om naar aanleiding van de in Nice genomen besluiten onderhandelingen te voeren over de herziening van de afzetregelingen voor landbouwproducten door middel van de heroriëntering van het plan voor een vrijhandelsgebied op een ware gemeenschappelijke markt die alle goederen omvat;
16. wijst op het belang van de cumulatie van oorsprong, met name ter bevordering van de invoering van identieke regels van oorsprong in de vrijhandelsakkoorden, waardoor een ruimer gebruik van de diagonale cumulatie en subregionale samenwerking tussen de partners in kwestie mogelijk wordt; wenst de uitbreiding van diagonale cumulatie tussen alle partners die onderling vrijhandel invoeren en identieke regels van oorsprong toepassen;
17. verlangt dat zo spoedig mogelijk een grootschalige zuid-zuidhandel wordt ontwikkeld met het oog op een betere integratie van de economieën van de landen van het Middellandse-Zeebekken en een voortdurende groei van de investeringen;
18. vindt dat alles in het werk moet worden gesteld om de partnerlanden ertoe te bewegen een op de euro gericht convergentiebeleid te voeren en maatregelen te nemen met het oog op de "intramediterrane" harmonisatie van hun wetgevingen;
19. verzoekt de Commissie en de Raad na te denken over het uitstippelen van een landbouwontwikkelingsbeleid voor het Middellandse-Zeegebied en daarbij in aanmerking te nemen dat de landbouw een belangrijke sociale, territoriale en milieudimensie heeft;
20. verlangt dat het proces van Barcelona verloopt in het kader van een samenhangend beleid voor het gehele Middellandse-Zeegebied, waarbij overeenkomstig hetgeen is bekrachtigd door de Europese Raad in Nice specifieke maatregelen moeten worden getroffen ten behoeve van eilandgebieden en in het binnenland gelegen achterstandsgebieden, waar de sociaal-economische ontwikkeling wordt belemmerd door structurele problemen;
21. is van oordeel dat grote inspanningen zijn vereist om een voldoende open en serieuze dialoog tot stand te brengen over problemen zoals mensenrechten, voorkoming van terrorisme en emigratie, en de sociale en culturele contacten te versterken, en dat grote vorderingen moeten blijven worden gemaakt op handelsgebied, door bevordering van de noodzakelijke liberalisatie van de economische stelsels van de mediterrane partners en structurele hervormingen, teneinde te kunnen concurreren op verder opengestelde markten in een geest van wederkerigheid en eerbiediging van de sociale rechten;
22. verzoekt de Raad en de Commissie een uitgebreid debat te openen met zowel de overheidsinstanties van de 15 lidstaten als de representatieve verenigingen en het Europees Parlement, teneinde de middelen en juridische instrumenten te vinden om toe te zien op de invoering van een geharmoniseerde wetgeving in alle lidstaten inzake de organisatie van de migrantenstromen;

23. is van mening dat dit debat moet gaan over het gemeenschappelijk beheer van de migrantenstromen (met inbegrip van de bestrijding van illegale immigratie en de maffia's die hiervan profiteren), de vaststelling van een tijdelijk migratiebeleid (zonder recht op gezinshereniging of verblijf), de instelling van een specifiek reisvisum voor de deelnemers aan het euromediterraan partnerschap, de mobilisatie van de immigratie ten behoeve van de ontwikkeling van het land van oorsprong (steun voor projecten van migranten in hun land van oorsprong) en een duidelijk omljnd integratiebeleid in het gastland voor de aldaar legaal verblijvende immigranten;
24. verlangt dat de Commissie werk maakt van het voorstel voor een regionaal programma betreffende justitie en binnenlandse zaken en hierbij vooral aandacht besteedt aan de samenwerking in de strijd tegen de clandestiene immigratie en de mensensmokkel met het oog op een beter begrip voor de relatie tussen de verschijnselen economische en commerciële mondialisatie en migratie, alsmede aan de invoering van medeontwikkelingsstrategieën;
25. verzoekt het Euromediterraan Forum een migratiecommissie in te stellen;
26. stelt de Commissie voor een waarnemingscentrum voor migratie op te richten dat permanent en tot in de details alle vraagstukken in verband met migratiestromen in het Middellandse-Zeegebied volgt en hierover contact onderhoudt met de bevoegde commissie van het Euromediterraan Forum;
27. verzoekt de Raad en de Commissie de rol van de grote mediterrane steden uitdrukkelijk te erkennen, hun onderlinge betrekkingen aan te moedigen en via gedecentraliseerde programma's voor specifieke stedelijke problemen – voorziening, toestroom van plattelandsbevolking, vervoers- en communicatienetwerken, gezondheids- en huisvestingsbeleid, bescherming van het cultureel erfgoed, bestrijding van milieuvervuiling – de uitwisseling van ervaringen tussen mediterrane steden van zowel de noordelijke als de zuidelijke oever van de Middellandse Zee te bevorderen;
28. verzoekt de Commissie en de lidstaten in de verschillende acties en projecten voor regionale samenwerking de betrokkenheid van de mediterrane eilandgebieden te bevorderen, zowel van de EU als van de partnerlanden;
29. verzoekt de Raad en de Commissie voor een doeltreffende en duurzame reactivering van de gedecentraliseerde samenwerking te zorgen en mogelijkheden voor te stellen voor de bevordering van de samenspraak tussen de burgers en de medewerking van de plaatselijke besturen en instellingen, en binnen redelijke tijd duidelijke en transparante alternatieve oplossingen voor te leggen ter aanvulling op of vervanging van de momenteel bevroren MED-programma's;
30. beveelt aan de strategie van de Europese Unie ten aanzien van het Middellandse-Zeegebied te verbeteren door grensoverschrijdende projecten en gedecentraliseerde samenwerking waarbij duurzame ontwikkeling centraal staat te steunen;
31. verwelkomt het voorstel voor de tenuitvoerlegging van programma's voor regionale samenwerking met een beperkt aantal lidstaten en Middellandse-Zeelanden, en verzoekt de Commissie dat zij erop toeziet dat deze procedure op open en transparante wijze wordt toegepast, zodat de partners die dat wensen kunnen deelnemen;

32. benadrukt ten aanzien van het voorstel voor sub-regionale samenwerking de betekenis van het waarborgen en handhaven van een evenwichtige relatie tussen het westelijke en het oostelijke gedeelte van de Middellandse Zee;
33. wenst dat bij de regionale samenwerkingsprojecten rekening wordt gehouden met het milieu en het duurzaamheidsbeginsel: de partnerlanden wordt verzocht maatregelen te nemen met het oog op een geïntegreerd waterbeheer, afvalverwijdering, het oplossen van problemen als de verontreinigde zones en de gevaren voor de biodiversiteit, een geïntegreerd beheer van de kustgebieden en de strijd tegen de woestijnvorming, door gebruik te maken van de knowhow en de expertise van de Europese Unie;
34. verzoekt de Commissie in het kader van de regionale programma's de nodige aandacht te besteden aan de sociale sector, door bijzondere betekenis toe te kennen aan de deelname van vakbondsorganisaties op het niveau van de desbetreffende landen, maar ook op supranationaal niveau, de maatregelen betreffende de beroepsopleiding af te stemmen op de vereisten van de arbeidsmarkt, socialezekerheidsnetwerken in het leven te roepen en de samenwerkingsmethoden op het gebied van de sociale zekerheid te moderniseren;
35. verzoekt de Raad en de Commissie het beleid van de microprojecten te steunen en regels voor te stellen voor de uitvoering ervan, want hun belang, vooral voor de democratisering, moet door de burgermaatschappij op plaatselijk niveau worden overgenomen of gestimuleerd;
36. acht het wenselijk investeringen te bevorderen omdat deze onontbeerlijk zijn voor de economische ontwikkeling, door gebruik te maken van de ervaringen met en de financiële steun uit het MEDA-programma en door de handleidingen voor de investeerders in samenwerking met de Kamers van Koophandel van de EU-lidstaten te actualiseren;
37. verzoekt de Raad, de Commissie en de mediterrane partnerlanden bij voorrang particuliere investeringen te bevorderen, aangezien deze van essentieel belang zijn voor het welslagen van het proces van Barcelona en de wederzijdse economische ontwikkeling;
38. wijst met name op het belang van een harmonisatie van de plaatselijke wetgevingen inzake directe buitenlandse investeringen en de juiste en transparante toepassing van de regelgeving op de reeds lopende programma's voor industriële ontwikkeling;
39. acht het wenselijk dat de investeringen gericht op het scheppen van werkgelegenheid en maatschappelijk gezien duurzame ontwikkeling worden bevorderd, omdat deze onontbeerlijk zijn voor de economische ontwikkeling, waarbij met name gebruik moet worden gemaakt van de ervaringen en financiële steun van het MEDA-programma, en dat door de Commissie aan potentiële investeerders technische steun kan worden verleend en de informatie voor de investeerders in samenwerking met de Kamers van Koophandel van de EU-lidstaten wordt geactualiseerd;
40. verzoekt de Commissie en de Raad na te gaan welke mogelijkheden er zijn voor omzetting van de schuld die een zeer ernstige belemmering vormt voor de ontwikkelingsinspanningen van de mediterrane partnerlanden, om de financiering mogelijk te maken van alle projecten waarbij investeringen en werkgelegenheid, met name voor jongeren, worden gecombineerd;
41. verzoekt de Commissie in het kader van de Euromediterrane samenwerking passende

systemen te ontwikkelen om ondernemingsactiviteiten te bevorderen met wettelijke en bestuursrechtelijke regelingen om een gunstig klimaat te scheppen voor investeringen en het particulier initiatief door middel van transparante en vertrouwenwekkende procedures;

42. verlangt dat bij de versterking van het Euromediterrane industriële partnerschap een bijzondere plaats wordt toegekend aan het midden- en kleinbedrijf en zeer kleine ondernemingen; verlangt de ontwikkeling van speciaal op het midden- en kleinbedrijf en zeer kleine ondernemingen in de Middellandse- Zeelands toegespitste programma's voor technische en financiële bijstand om de diversificatie van de industriële structuur in deze landen te bevorderen;
43. verzoekt de Raad en de Commissie in het kader van MEDA toe te zien op de doeltreffende tenuitvoerlegging van de financiële verplichtingen, met vaste tijdschema's ter begeleiding van alle financieringsprojecten;
44. verzoekt de Commissie om in het kader van het MEDA-programma de mogelijkheid van de ontwikkeling van de voor de ontwikkeling van de Euromediterrane samenwerking vereiste infrastructuur te bevorderen;
45. verzoekt de Commissie regionale samenwerkingsprogramma's voor te stellen voor beroepsopleiding en herscholing, door bevordering van de uitwisseling van ervaringen en personeel op het vlak van de hervorming en de modernisering van de onderwijs- en beroepsopleidingssystemen, vooral met het oog op de migratiestromen;
46. beveelt de Commissie en de lidstaten aan zich in te zetten voor de technologische ontwikkeling en het wetenschappelijk onderzoek in de zuidelijke Middellandse-Zeelands; wenst hiertoe synergieën en interuniversitaire uitwisselingen ten behoeve van de oprichting van centra voor geavanceerde technologie in deze landen, door ze te betrekken bij Europese onderzoeksactiviteiten en het zesde kaderprogramma voor onderzoek dat momenteel op stapel staat;
47. benadrukt het belang van innovatie als factor voor de ontwikkeling van de Middellandse-Zeelands, waarbij de oprichting en ontwikkeling van innovatiecentra en sectoriële technische centra moeten worden aangemoedigd, alsmede netwerken die hen verbinden; de beste praktijken in bepaalde landen moeten worden gesteund, alsmede meer samenwerking met laboratoria, onderzoeks- en technologiecentra in de Europese Unie;
48. verzoekt de Raad en de Commissie de mediterrane partners voortdurend te herinneren aan de noodzaak de rechten van het individu te eerbiedigen en zo nodig gebruik te maken van de in de associatieovereenkomsten opgenomen procedures, opdat deze rechten daadwerkelijk worden gegarandeerd;
49. verzoekt de Europese regeringen de rechten van de migranten die in de Europese Unie werken te eerbiedigen (vrij verkeer binnen de EU, onderwijs, opleiding);
50. verklaart zich tegenstander van de doodstraf en doet een beroep op de geassocieerde landen in het Middellandse-Zeegebied om een moratorium in te stellen op de voltrekking van doodvonnissen en verzoekt voorts de Commissie om initiatieven te ontplooiën ter ondersteuning van voorlichtingscampagnes die zijn gericht op de instelling van een moratorium op terechtstellingen;

51. verlangt een veel actievere rol voor de burgers (migranten, plaatselijke overheden, ondernemingen, universiteiten, verenigingen), alsmede de mogelijkheid om de gehele samenleving meer te betrekken bij de activiteiten en voordelen van het proces van Barcelona;
52. is van mening dat er meer moet worden gedaan om werkelijk onafhankelijke NGO's tot stand te brengen en te steunen, waarbij internationale NGO's in staat moeten worden gesteld zich in alle 27 landen van het proces van Barcelona te vestigen en er vrij te functioneren;
53. verzoekt de Commissie om als belangrijkste prioriteiten aan te wijzen: a) geïntegreerd beheer van het culturele toerisme om de bescherming van het culturele en natuurlijke erfgoed te garanderen; b) mobiliteits- en opleidingsprogramma's voor opleiders en leraren; c) programma's voor samenwerking en opleiding tussen de universiteiten van de Middellandse-Zeelanden; d) onderwijs in talen en de gemeenschappelijke mediterrane cultuur; e) onderwijs in nieuwe technologieën en verstrekking van de nodige infrastructuur aan onderwijscentra; f) gezamenlijke Euromed-initiatieven voor sportactiviteiten; g) ontwikkeling van sport voor jongens en meisjes als emancipatiefactor;
54. verzoekt de Commissie het programma Euromed heritage te bevorderen met speciale nadruk op de vorming van partnerschappen en netwerken met betrekking tot het gemeenschappelijke archeologische erfgoed, studie en opsporing van de culturele erfenis van het verleden, alsmede de verspreiding van de literatuur van de grote schrijvers uit het verleden en onderzoek en technologieën ter bescherming van de dode steden of historische steden van de woestijn;
55. verzoekt de Commissie programma's op te stellen voor onderwijs aan vrouwen en hun deelname aan het universitaire leven, werk en bedrijfsleven;
56. stelt in dit verband voor de samenwerking tussen de universiteiten in het Middellandse-Zeegebied te intensiveren en hiervoor de benodigde financiële middelen beschikbaar te stellen;
57. verzoekt de Commissie van het onderwijs een prioritaire doelstelling te maken als men werkelijk wil dat de bevolking van de Middellandse-Zeelanden zich vrij en verantwoordelijk voor haar eigen toekomst voelt;
58. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat geen steun kan worden verleend aan organisaties, bedrijven of kringen waar vrouwen bij het onderwijs, op sociaal gebied en bij de sport worden gediscrimineerd;
59. verzoekt de Commissie het programma Med-media nieuw leven in te blazen en te eisen dat het wordt opengesteld voor alle Middellandse-Zeelanden;
60. verzoekt de Commissie gedecentraliseerde samenwerkingsprogramma's en –initiatieven die uitwisselingen tussen ontwikkelingswerkers stimuleren, te bevorderen, zoals de Verklaring van Barcelona voorschrijft in de paragraaf gewijd aan de samenwerking op sociaal, cultureel en menselijk gebied, teneinde het systeem te liberaliseren en dynamiek te verlenen en aldus meer culturele ontwikkeling mogelijk te maken;
61. is van mening dat voorlichting aan en dialoog met de burgers van groot belang zijn om het

proces van Barcelona een krachtige impuls te geven; verzoekt de Commissie een hoofdstuk over het Euro-mediterrane partnerschap op te nemen in haar mededeling over de informatie- en communicatiestrategie van de Europese Unie;

62. verzoekt de Commissie spoedig een informatie- en communicatieprogramma op touw te zetten om bij de burgers van de Unie belangstelling te wekken voor de partnerlanden;
63. wenst dat voorlichtingscampagnes worden opgezet, die tevens zijn gericht op de commerciële kringen zoals de Kamers van Koophandel en de betrokken sociale instellingen, met als doel potentiële investeerders te informeren over de investeringsmogelijkheden voor de lange termijn en de productiesectoren in de landen van het Middellandse-Zeebekken;
64. verzoekt de Commissie de informatiemaatschappij te bevorderen, in het bijzonder de elektronische handel, zodat het bedrijfsleven van de regio's ten zuiden van het Middellandse-Zeebekken kan worden gemoderniseerd en gekwalificeerde banen kunnen worden geschapen;
65. verlangt dat de meest passende maatregelen worden genomen om de informatiemaatschappij, het gebruik van Internet en alle nieuwe systemen van elektronische communicatie te ontwikkelen, en dat de partnerlanden ertoe worden verplicht om te investeren in onderwijs en beroepsopleiding;
66. verzoekt de Commissie om in de toekomst te trachten de oproepen tot het indienen van voorstellen en de programma's aan te passen aan de schaal van sommige landen waar het familiebedrijf gangbaar is en waar de groepsvorming binnen de samenleving geheel afwijkt van die van het vasteland van Europa;
67. verzoekt de Commissie, gezien de problemen die zijn gerezen bij de pogingen om een goed beheer van de programma's te garanderen, de nodige maatregelen te treffen om er speciaal op toe te zien dat de steunontvangende verenigingen en organisaties stevig geworteld zijn in het sociale systeem en hun verplichtingen nakomen;
68. verzoekt de Commissie om bij de toepassing van de steunprogramma's, met name het MEDA-programma, universiteiten, musea en culturele centra van de betrokken landen te steunen, omdat deze organismen de burgers werk verschaffen en derhalve sterk verbonden zijn met de sociale structuur en het productiesysteem en nauwe medewerkers kunnen worden bij de verspreiding van technologieën en beheers- en innovatiemodellen;
69. wenst dat het Euromediterraan Forum een echte ontmoetingsplaats wordt tussen parlementsleden uit de EU en de Middellandse-Zeelanden om het euromediterraan partnerschap nieuw leven in te blazen en te ontwikkelen;
70. verlangt voorts dat er een permanente structuur wordt opgericht waarin leden van het Europees Parlement en parlementsleden uit de geassocieerde landen worden ondergebracht;
71. verzoekt de Raad en de Commissie in het kader van de huidige hervorming van de externe dienst het voor het partnerschap bestemde personeel uit te breiden, een speciale structuur in de Commissie op poten te zetten en het steunbeheer meer te centraliseren door verantwoordelijkheden te delegeren naar de delegaties, en tevens te decentraliseren door

verantwoordelijkheden van de Commissie naar de begunstigde landen te delegeren (zoals de Commissie in het algemeen heeft toegezegd in haar mededeling aan de Raad en het Europees Parlement over de evolutie van de externe dienst, COM(2000) 456);

72. is verheugd over het actieplan voor Marokko van de Europese Unie en herinnert eraan dat dit plan is gericht op gezamenlijke ontwikkeling en dat hangende kwesties evenwel spoedig een concrete oplossing moeten vinden; verzoekt derhalve de Raad en de Commissie zich in het programma hieraan te houden;
73. verzoekt de Raad en de Commissie ervoor te zorgen dat de Unie in het Middellandse-Zeegebied een grotere politieke rol speelt;
74. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten, alsmede de mediterrane partnerlanden die de Verklaring van Barcelona hebben ondertekend.

TOELICHTING

Inleiding

1. De mededeling van de Commissie "Een nieuwe impuls voor het proces van Barcelona" heeft een tweeledig doel: het opmaken van de balans van het proces van Barcelona en het geven van aanbevelingen met het oog op de ministersconferentie van Marseille (november 2000).

2. Het onderhavige verslag is de reactie van het Europees Parlement op de mededeling van de Commissie. Deze mededeling was oorspronkelijk bedoeld om het standpunt van de Unie op de vierde bijeenkomst van de euromediterrane ministers van Buitenlandse Zaken voor te bereiden, maar wegens de vertraging bij de voorlegging ervan, gaf het EP er de voorkeur aan tegelijkertijd de genoemde Commissiemededeling en de resultaten van de Raad van Marseille te behandelen. Bovendien is onlangs door de Europese Raad van 19 juni jl. te Feira een gemeenschappelijke strategie voor het Middellandse-Zeegebied vastgesteld en vormt het onderwerp van een ander verslag van onze commissie.

Opmerkingen over de door de Commissie ingediende tekst

3. In haar tekst kondigt de Commissie opnieuw de drie voornaamste doelstellingen van het communautaire Middellandse-Zeebeleid aan, t.w.:

- het creëren van een ruimte van vrede en stabiliteit op basis van fundamentele principes, zoals de eerbiediging van de persoonsrechten en de democratie,
- de totstandbrenging van een ruimte van gemeenschappelijke welvaart, door de geleidelijke instelling van vrijhandel tussen de EU en haar partners, en tussen de partners zelf, met het oog op de instelling van de bredere euromediterrane vrijhandelszone tegen 2010,
- de verbetering van het wederzijds begrip tussen de bevolkingen in de regio en de ontwikkeling van een actieve samenleving.

4. De resultaten tot dusver, zoals zij door de Commissie worden aangegeven (die het proces van Barcelona als het enige forum ziet voor Arabisch-Israëlische bijeenkomsten, het opzetten van nieuwe regionale netwerken, de inwerkingtreding van associatieovereenkomsten, het vrijmaken van meer dan 9 miljard euro aan subsidies en leningen, enz.), lijken in werkelijkheid veel minder duidelijk dan wat de Commissie denkt.

De rapporteur wil zich liever concentreren op de moeilijkheden die zijn ondervonden, hetgeen de enige manier is om conclusies voor de toekomst te trekken.

Wij zijn het ermee eens dat de moeilijkheden bij het vredesproces in het Midden-Oosten de door het proces van Barcelona geboden mogelijkheden sterk in de weg stonden, maar hieraan dient te worden toegevoegd dat dit in vele gevallen is te wijten aan het gedrag en de kwade trouw bij de onderhandelingen van sommige partners van beide zijden.

In de tweede plaats is het ook duidelijk dat het onderhandelingsratificatieproces van de associatieovereenkomsten langzamer verloopt dan verwacht, maar dit komt voornamelijk door het feit dat de tussen de EU en de Middellandse-Zeelanden gesloten associatieovereenkomsten in werkelijkheid bilaterale overeenkomsten zijn tussen elk van de 15 lidstaten en de Middellandse-Zeelanden apart. Dit leidt tot onevenwichtigheden en

langzame procedures, hetgeen bijna vernederend is voor het Zuiden: een door een Middellandse-Zeeland getekende overeenkomst kan pas in werking treden na gemiddeld drie jaar, om ter ratificatie langs de verschillende Europese hoofdsteden te gaan. Zo is de bijvoorbeeld met Jordanië in november 1997 ondertekende overeenkomst nog steeds niet in werking getreden, omdat vier landen haar nog niet hebben geratificeerd. Derhalve zouden de associatieovereenkomsten moeten worden vervangen door één enkele multilaterale overeenkomst, hetgeen trouwens herhaaldelijk door het Europees Parlement is voorgesteld.

Anderzijds lijkt het ons tevens duidelijk dat er tot nu toe nog geen voldoende oprechte en serieuze samenspraak was over problemen als de mensenrechten, voorkoming van het terrorisme of immigratie, zoals de Commissie ook erkent.

Tevens lijkt het ons dat de economische omschakeling bij verschillende mediterrane partners niet snel genoeg verloopt, dat de zuid-zuidhandel te zwak blijft en dat de investeringen van de Unie in het gebied zeer beperkt zijn.

Tenslotte kan over de tenuitvoerlegging van het MEDA-programma niet veel goeds worden gezegd en dit niet alleen wegens de ingewikkelde procedures zoals de Commissie lijkt te denken. De Commissie heeft de neiging zeer kritisch te zijn jegens de mediterrane partners. Het is waar dat sommige partnerlanden moeilijkheden ondervonden bij de besteding van de beloofde hulp wegens een gebrekkige administratieve of logistieke infrastructuur, maar desalniettemin heeft de Commissie de voornaamste verantwoordelijkheid. De onderbesteding van de MEDA-kredieten is slechts deels te wijten aan tekortkomingen bij de partnerlanden, maar is vooral het resultaat van het onvermogen van de Commissie om deze fondsen te beheren (personeelsgebrek, ingewikkelde administratieprocedures) en gebruik te maken van instanties die in staat zijn deze op het terrein in te zetten (territoriale overheden, financiële agenten, verenigingen, opleidingsorganismen).

5. Van de drie doelstellingen van het proces van Barcelona is alleen daadwerkelijk een begin gemaakt met de totstandbrenging van een vrijhandelszone tussen de Europese en de Middellandse-Zeelanden voor 2010, terwijl de andere onderdelen hoogstens op bijeenkomsten zijn besproken. De vrijhandelszone is echter niet zozeer een oorspronkelijk project, als wel een onvermijdelijke verplichting in het kader van de algemene dynamiek van liberalisatie die in Europa met de gemeenschappelijke markt en in de wereld door middel van de GATT en de WTO is begonnen. Het is echter waar dat liberalisatie alleen in een context van sterke onevenwichtigheden noch economische ontwikkeling, noch integratie van de sterk verbrokkelde samenlevingen en nog minder de totstandbrenging van een "ruimte van gemeenschappelijke welvaart" kan waarborgen. Bovendien gaat het om een vrijhandelszone volgens Europese voorwaarden: momenteel gaat het slechts om industrieproducten, waarvoor de Europese landen veel concurrerender zijn dan de Middellandse-Zeelanden. De vrijhandelszone beantwoordt slechts deels aan de problemen ten gevolge van de mediterrane fracturen, maar is daarentegen een conjuncturele reactie op de Europese belangen. Dit blijkt al uit één enkel cijfer: het totale kredietbedrag dat de EU naar de Middellandse-Zeelanden heeft overgedragen, is 1 miljard euro per jaar, terwijl het tekort op de handelsbalans van de Middellandse-Zeelanden tegenover de EU 34 miljard euro per jaar blijkt te zijn. Met andere woorden, de budgettaire inspanning van de Europese Unie jegens de Middellandse-Zeelanden vertegenwoordigt minder dan een dertigste van de voordelen die Europa de vrijhandelszone biedt¹.

¹ Jean-Claude PASTY, Balans van en vooruitzichten voor het proces van Barcelona: betrekkingen tussen de

6. Op het strategische vlak is het onontbeerlijk dat de Unie haar schuchtere beleid van tot nu toe in het gebied terzijde legt en zich de middelen verschafft om politieke invloed uit te oefenen, omdat de conflictgebieden talrijk zijn en dreigen het gehele proces van Barcelona op losse schroeven te stellen.

7. Verder is het duidelijk dat de informatie van het publiek in het algemeen over het proces van Barcelona helaas onvoldoende is. Tot nu toe ontbreken interesse en mobilisatie van de burgers voor het proces van Barcelona en in het algemeen kan worden gezegd dat de personen die werkelijk door de MEDA-programma's worden bereikt, voornamelijk diegenen zijn die reeds vroeger contacten met Europa hadden of die sterke banden bezitten met de regeringen. Maar de rest van de samenleving merkt niets van de MEDA-programma's en hieraan is nog bijna niets gedaan. De programma's voor gedecentraliseerde samenwerking (Med-Urbs, Med-Campus, Med-Media), die het de deelnemers van de burgermaatschappij van de twee kusten van de Middellandse Zee mogelijk moeten maken bijeen te komen om samen projecten uit te werken, zijn sedert 1995 bevroren wegens het slechte interne beheer. Het schijnt dat de Commissie thans vastbesloten is deze te begraven, omdat het beheer van microprojecten uiterst moeilijk zou zijn, gezien de hulpmiddelen die zowel op het menselijke als financiële vlak zijn vereist. Sommigen vrezen bovendien dat deze aarzelingen het gevolg zijn van de wens de projecten over de regeringen te laten lopen en de burgermaatschappij ervan uit te sluiten. De door de Commissie aangeduide programma's ter vervanging, zoals Med-Héritage, hebben kennelijk niet dezelfde functie als de programma's voor gedecentraliseerde samenwerking.

Conclusies

8. De algemene visie van het euromediterrane partnerschap, waarmede in november 1995 in Barcelona een begin is gemaakt, heeft thans plaats gemaakt voor onderhandelingen zonder een waar strategisch perspectief. Het is alsof Europa zich alleen maar om veiligheidsredenen zou interesseren voor het Middellandse-Zeegebied (conflict in het Midden-Oosten, migrantenstromen) en zijn economische steun alleen bedoelde voor de openstelling van de markten van de zuidelijke landen. De Commissie stelt met name voor de toegang tot de MEDA-programma's te verbinden aan de ondertekening van de associatieovereenkomsten, d.w.z. duidelijk om tot openstelling van de markten te komen om vervolgens de steun voor de economische en sociale omschakeling ten uitvoer te leggen. Nu is het oorspronkelijke doel van de MEDA-programma's de bedrijven in het Zuiden te helpen bij de totstandbrenging van de hervormingen die hen in staat zullen stellen in de toekomst concurrerend te zijn in de vrijhandelszone. Het zijn dus integendeel de resultaten van de MEDA-programma's op het gebied van de steun voor de economische omschakeling en sociale ontwikkeling die een voorwaarde zouden zijn voor het sluiten van associatieovereenkomsten en niet andersom. Daar komt nog bij dat noch de landbouwproducten, noch het georganiseerde personenverkeer in deze overeenkomsten worden vermeld.

Verdergaan dan de vrijhandelszone

9. Voor Europa kan ten aanzien van de vrijhandelszone de volgende vraag worden gesteld: gaat het er slechts om voor Europa onmiddellijk meer voordeel te behalen door in het Zuiden alle concurrentie te onderdrukken, ofwel om de basis te leggen voor een geassocieerde

gemeenschappelijke markt die zich positief in de Europese economische context kan integreren? In het eerste geval zal de EU de sociale gevolgen ondergaan van een strikt commerciële aanpak, terwijl zij in het tweede geval rekening moet houden met de intrinsieke parameters van de ontwikkeling in het Zuiden.

Het is de tweede weg die moet worden gekozen. De gedachte van een heroriëntering van het plan van een vrijhandelszone op een ware gemeenschappelijke markt die alle goederen omvat, met inbegrip van de sectoren waar het Zuiden concurrerend is, zoals de landbouw, moet worden verdedigd. Een dergelijke markt vereist veel sterkere begeleidende maatregelen (aanpassing van de producten aan de technische en sanitaire voorschriften, modernisering en omschakeling van bepaalde sectoren, enz.).

10. In de eerste plaats moet de volgorde van de prioriteiten bij het proces van Barcelona worden gewijzigd en aan de sociale en culturele aspecten, alsmede aan de immigratie, hetzelfde kwalitatieve belang worden gehecht als aan de economische, commerciële en veiligheidskwesties. De Europese Unie moet zich echter veel meer inzetten op sociaal gebied, zoals gezondheid, onderwijs, rechten van de vrouw en het kind, milieubescherming en infrastructuurprojecten. Hierbij zijn drie grote sectoren van doorslaggevend belang: vervoer, energie en waterhuishouding, want zij kunnen een essentiële rol spelen bij de vermindering van de werkloosheid en de bevordering van de economische zuid-zuidintegratie.

Migratie centraal stellen bij de ontwikkeling

11. Er kan geen waar partnerschap bestaan tussen deelnemers aan beide kusten, zolang als het personenverkeer niet wordt geregeld. Het niet oplossen van het probleem van het personenverkeer betekent in feite het bevorderen van de illegale immigratie. Om deze redenen moet de migratie centraal worden gesteld bij de samenwerking en een migratiebeleid worden opgesteld dat rechtstreeks is gericht op de behoefte aan gemeenschappelijke ontwikkeling. Dit migratiebeleid moet worden gebaseerd op:

- de wederzijdse inzet van Noord en Zuid voor een gemeenschappelijk beheer van de migrantenstromen en bestrijding van de illegale immigratie;
- de invoering van tijdelijke beleidsmaatregelen op het gebied van de migratie tussen beide kusten. Duitsland zou overigens als model kunnen dienen, want dit is een van de weinige Europese landen met een langjarige traditie van organisatie van de mobiliteit van de werknemers: deze komen in het kader van een tijdelijk arbeidscontract (hoogstens twee jaar) en moeten na beëindiging hiervan vertrekken. Zij kunnen een nieuw contract krijgen, op voorwaarde dat zij minstens twee jaar in hun land van oorsprong hebben verbleven. Andere soorten arbeidsovereenkomsten staan kortere en meer frequente verblijfsperioden toe. Aldus profiteren de migranten van hun mobiliteit om hun kwalificatie en hun bestaan in hun land van oorsprong te verbeteren. Deze tijdelijke migraties geven in geen enkel geval recht op gezinshereniging, noch op een permanente verblijfsvergunning;
- de invoering van een specifiek reisvisum voor de deelnemers aan het partnerschap: dit visum zou niet kunnen worden aangevraagd door personen, maar door de samenwerkingsorganismen - NGO's, plaatselijke overheden, verenigingen - die ten opzichte van de Europese autoriteiten garant zouden staan;
- mobilisatie van de immigratie ten behoeve van de ontwikkeling in het land van oorsprong

met behulp van steunmaatregelen voor migrantenprojecten in het land van oorsprong, opleidingsprogramma's in het kader van voorzieningen ten behoeve van de tewerkstelling in het land van oorsprong, alsmede de opname van jonge stagiaires in bedrijven in Europa op tijdelijke contracten, de instelling van een financieel instrument om de spaargelden van immigranten op productiesectoren in hun land van oorsprong te richten;

- tenslotte een duidelijk omlijnd integratiebeleid in het gastland, teneinde de rechten van de aldaar wettig woonachtige immigranten te versterken.

12. Hiertoe moet een interparlementair waarnemingscentrum voor de migraties worden opgericht, met als taak een voortdurend en nauwkeurig toezicht op alle kwesties in verband met de migrantenstromen in het mediterrane gebied, samen met de bevoegde commissie van het euromediterrane forum

De gedecentraliseerde samenwerking ten dienste van de gemeenschappelijke ontwikkeling stellen

13. Als nieuwe benadering steunt het gemeenschappelijke ontwikkelingsbeleid op de burgermaatschappij en richt zich op de permanent woonachtige immigranten, een deel van de toekomstige immigranten, de werknemers en de studenten die de landen van oorsprong nodig hebben om het ontwikkelingsprobleem aan te pakken, maar tevens de andere deelnemers van de samenleving, zoals bedrijven, opleidingsinstellingen, verenigingen, NGO's en plaatselijke overheden.

14. Hiertoe moeten de plaatselijke overheden ook een geprivilegieerde rol spelen bij de euromediterrane samenwerking om ten minste drie redenen:

- zij kunnen de pijlers zijn van ware plaatselijke ontwikkelingsprojecten,
- zij zijn tevens de conditio sine qua non voor de versterking van de rechtsstaat,
- zij spelen een belangrijke rol bij de bewustmaking van de publieke opinie door middel van uitwisselingsbetrekkingen tussen bedrijven, gekozenen, jongeren, enz.

Bevordering van een sterkere associatie met de euromediterrane staten die dit wensen

15. Het euromediterrane partnerschap heeft zowel te lijden onder gebrek aan politieke wil van de EU als het zwakke gecentraliseerde institutionele systeem dat onder de werklust wordt bedolven. Om deze situatie te verhelpen, moeten de instellingen van het partnerschap totaal worden vernieuwd en zeer concrete hervormingen worden overwogen.

16. De euromediterrane betrekkingen zouden kunnen worden geherstructureerd uitgaande van een nauwere associatie tussen de staten rond de Middellandse Zee, die dit wensen. Eventueel door gebruik te maken van het instrument van de "versterkte samenwerking" zouden de meer rechtstreeks bij het Middellandse-Zeegebied betrokken lidstaten die hun samenwerking wensen uit te breiden de partners in het zuiden die hiervoor voelen tijdig een nauwere associatie kunnen voorstellen om het partnerschap te verlengen met het oog op meer solidariteit en het te voorzien van een duidelijker strategische en politieke dimensie. Dit gaat trouwens in de richting van het Commissievoorstel om een beter gebruik te maken van het plurilaterale karakter van de regionale samenwerkingsprogramma's door de organisatie van

projecten met een beperkter aantal lidstaten en mediterrane partners. Het inzake buitenlandse betrekkingen bevoegde Commissielid Chris Patten heeft bovendien verklaard dat sommige regionale projecten toegankelijk zouden moeten zijn voor een wisselend aantal rechtstreeks belanghebbende lidstaten en mediterrane partners volgens configuraties die per project kunnen verschillen¹.

17. De roeping van deze versterkte associatie zou politiek zijn en tot taak kunnen hebben:

- de vaststelling van de grote richtsnoeren (nationale/regionale indicatieve programma's),
- het beheer van de voor het euromediterrane partnerschap bestemde fondsen (verdeling van de bilaterale/regionale hulp),
- follow-up van de projecten ter waarborging van coördinatie tussen communautaire en bilaterale steun,
- instelling van een permanente politieke en culturele samenspraak ter verhoging van de veiligheid in het gebied en opnemng van alle kuststaten in een euromediterraan veiligheidssysteem.

Hervorming van het beheer van het MEDA-programma

18. De eerste hervorming om iets te doen tegen het slecht functioneren zou de opnemng van bindende termijnen voor de verschillende procedures van toewijzing van de MEDA-financieringen zijn.

19. Tevens moet het personeel dat is aangesteld voor het partnerschap worden uitgebreid en de Commissie van een eigen structuur worden voorzien, teneinde te vermijden dat het beheer van de in het kader van het euromediterrane partnerschap gefinancierde programma's en projecten wordt overgelaten aan technische bijstandbureaus.

20. De uitbreiding van de Directie Middellandse-Zeegebied zou vergezeld kunnen gaan van decentralisatie van het beheer van de steun. Het huidige gecentraliseerde beheer laat het niet toe de projecten en de bedragen ervoor spoedig aan te passen aan de op het terrein geconstateerde ontwikkelingen.

In dit verband heeft de Commissie voorgesteld de gemeenschappelijk dienst Relex (SCR) de status van samenwerkingsagentschap te verlenen. De delegaties van de Gemeenschap in derde landen zouden dan de rol spelen van bemiddelaar van de SCR. Het schijnt echter dat dit samenwerkingsagentschap pas over twee jaar operationeel wordt. Het valt zeer te betreuren dat zolang moet worden gewacht op de instelling van een dergelijke voorziening.

In haar mededeling stelt de Commissie voor de tenuitvoerlegging van het programma te decentraliseren en toe te vertrouwen aan de delegaties van de Gemeenschap in de partnerlanden. De gehele projectcyclus zou zoveel mogelijk moeten worden gedecentraliseerd en toevertrouwd aan de delegaties van de Gemeenschap in de partnerlanden: vaststelling, selectie, uitvoering, evaluatie en follow-up. Hierdoor zou het mogelijk worden de microprojecten niet te isoleren, want de delegaties die op het veld werken zouden beter in

¹ Le Monde van 14.11.2000, standpunt van Chris Patten: "Het euromediterrane partnerschap reactiveren".

staat zijn dit soort projecten te beheren.

21. Hiertoe zou het Agentschap van Europese samenwerking een technische roeping krijgen en kunnen worden belast met:

- coördinatie en follow-up van de werkzaamheden van de delegaties van de Gemeenschap in de partnerlanden,
- voorlichting van de deelnemers aan het partnerschap over de verschillende mogelijke financieringsbronnen door centralisatie van alle gegevens.

Vastlegging van belangrijke financiële middelen: conditio sine qua non voor de Europese politieke behoeften

22. De blokkering van het vredesproces in het Midden-Oosten bemoeilijkt iedere subregionale, economische, sociale en/of culturele dynamiek (Jordanië, Libanon, Palestijnse gebiedsdelen). Bovendien dreigen de moeilijke politieke omschakelingen (Syrië, Algerije) en de rol van de Amerikaanse interventie gedurende enige tijd het euromediterrane project lam te leggen. Derhalve moet de Europese Unie al het mogelijke doen voor een waar Middellandse-Zeebeleid: zij moet haar politieke invloed aanwenden op haar steunbeleid. Momenteel bestaat er in het zuiden een ware vraag naar Europa, niet alleen op economisch, maar ook en vooral op politiek gebied.

11 januari 2001

ADVIES VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, EXTERNE HANDEL, ONDERZOEK EN ENERGIE

aan de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid

inzake de mededeling van de Commissie aan de Raad en aan het Europees Parlement ter voorbereiding van de vierde bijeenkomst van de Euro-mediterrane ministers van Buitenlandse Zaken: "Een nieuwe impuls voor het proces van Barcelona" (COM(2000) 497 - C5-0630/2000 - 2000/2294(COS))

Rapporteur voor advies: Francesco Fiori

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie benoemde op haar vergadering van 7 november 2000 Francesco Fiori tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 11 december 2000 en 9 januari 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen bij 3 onthoudingen haar goedkeuring aan de hierna volgende conclusies.

Bij de stemming waren aanwezig: Carlos Westendorp y Cabeza (voorzitter), Renato Brunetta en Peter Michael Mombaur (ondervoorzitters), Francesco Fiori (rapporteur voor advies), Gordon J. Adam (verving Elena Valenciano Martínez-Orozco), Konstantinos Alyssandrakis, Maria del Pilar Ayuso González (verving Alejo Vidal-Quadras Roca), Guido Bodrato, Felipe Camisón Asensio (verving Marjo Tuulevi Matikainen-Kallström), Massimo Carraro, Gérard Caudron, Luciano Emilio Caveri (verving Astrid Thors), Giles Bryan Chichester, Nicholas Clegg, Willy C.E.H. De Clercq, Claude J.-M.J. Desama, Harlem Désir, Concepció Ferrer, Francesco Fiori (verving Umberto Scapagnini), Colette Flesch, Christos Folias, Glyn Ford, Jacqueline Foster (verving Werner Langen), Neena Gill (verving François Zimeray), Norbert Glante, Alfred Gomolka (verving Angelika Niebler), Lisbeth Grönfeldt Bergman (verving Christian Foldberg Rovsing), Michel Hansenne, Philippe A.R. Herzog, Hans Karlsson, Bernd Lange (verving Rolf Linkohr), Peter Liese (verving Konrad K. Schwaiger), Caroline Lucas, Eryl Margaret McNally, Nelly Maes, Erika Mann, Elizabeth Montfort, Reino Kalervo Paasilinna, Elly Plooij-van Gorsel, John Purvis, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Imelda Mary Read, Mechtild Rothe, Paul Rübig, Ilka Schröder, Esko Olavi Seppänen, Claude Turmes (verving Nuala Ahern), Jaime Valdivielso de Cué, Dominique Vlasto, Anders Wijkman, Joachim Wuermeling (verving W.G. van Velzen) en Myrsini Zorba.

BEKNOPTE MOTIVERING

Het proces van Barcelona, met zijn ambitieuze doelstellingen, heeft de laatste tijd heel wat tegenwind gekregen: de crises in het vredesproces in het Midden-Oosten hebben de vooruitgang vertraagd en de totstandkoming van een omvattende regionale samenwerking belemmerd; de onderhandelings- en ratificatieprocedure voor de associatieovereenkomsten

duurde langer dan verwacht; de geest van partnerschap heeft niet geleid tot een voldoende serieuze en open dialoog over andere vraagstukken, zoals de eerbiediging van de mensenrechten, de preventie van terrorisme, de migratie; bovendien werd de tenuitvoerlegging van het MEDA-programma gehinderd door de complexe procedures, zowel op communautair niveau als op dat van de partnerlanden.

Toch moet het strategisch belang van de betrekkingen met de Middellandse-Zeelanden voor iedereen duidelijk zijn. Op de bijeenkomst van Marseille is, ondanks de onzekerheid over het vredesproces in het Midden-Oosten en een latent pessimisme onder de deelnemers, de wil uitgesproken om door te gaan met het proces van Barcelona. Er is afgesproken om tijdens het Belgische Raadsvoorzitterschap een ministerconferentie bijeen te roepen en later, tijdens het Spaanse voorzitterschap, een Euro-mediterrane conferentie.

Wat specifiek het bevoegdheidsgebied van de ITRE-commissie betreft, meent de rapporteur dat de instelling van een vrijhandelszone een belangrijk streefdoel is, waarvan het Europese productiestelsel echter geen nadeel mag ondervinden. Het is van fundamenteel belang dat een zuid-zuidhandel tot stand komt: die zal zorgen voor meer openheid tussen de landen van het Middellandse-Zeebekken en hun economische integratie in de hand werken. De zogenaamde cumulatie van oorsprong, die het gebruik toestaat in een partnerland, van materiaal van oorsprong uit een of meer andere partners, waarbij het eindproduct wordt beschouwd als van oorsprong uit het eerste partnerland, moet omwille van de economische ontwikkeling en de investeringszekerheid worden bevorderd. De Commissie moet in dat opzicht haar inspanningen voortzetten om de Middellandse-Zeepartners ertoe te bewegen het geharmoniseerde protocol inzake de oorsprongsregels goed te keuren. Om de mediterrane markt te stimuleren zou optimaal gebruik moeten worden gemaakt van de ervaring die Europa sinds de oprichting van de interne markt heeft opgedaan en zou de samenwerking in zoveel mogelijk sectoren moeten worden opgevoerd.

Het beleid van het sluiten van associatieovereenkomsten met die partnerlanden die er nog geen hebben ondertekend, moet worden voortgezet. Bovendien moet worden gehamerd op het beginsel dat landen die een associatieovereenkomst met de EU sluiten, binnen vijf jaar vrijhandelsovereenkomsten moeten sluiten met alle andere landen die een associatieovereenkomst hebben ondertekend.

Op het economische vlak hebben de partnerlanden er alle belang bij hun beleid zoveel mogelijk met de euro te laten convergeren, vooral nu de Europese en de mediterrane markt de invloed voelen van de hoge dollarkoers.

Om alle partners nauwer bij de zaak te betrekken, zijn informatiecampagnes nodig, zowel op Europees niveau als in de landen van de Middellandse Zee. Hierbij kunnen de Kamers van Koophandel en de betrokken sociale geledingen nuttig werk leveren. De campagnes kunnen een dubbel doel bereiken: enerzijds bij de Europese burgers belangstelling wekken voor de volkeren van de partnerlanden, en anderzijds de potentiële investeerders informeren over de ontwikkelingen en de mogelijkheden in de partnerlanden. De doeltreffendheid kan nog worden verbeterd indien zo spoedig mogelijk werk wordt gemaakt van het MEDA-programma, in het bijzonder via een regionaal krediet ter ondersteuning van financieringen met risicokapitaal.

Een beter juridisch, administratief en institutioneel kader enerzijds en een efficiëntere kredietbemiddeling kunnen ervoor zorgen dat spaargelden worden vrijgemaakt en doelgericht

worden besteed. Zo zou het wegvallen van de beperkingen op buitenlandse investeringen een gunstig effect hebben op de investeringsstromen naar de zuidelijke Middellandse-Zeelanden.

Om de maatschappij te moderniseren en de productieactiviteit te ontwikkelen en gekwalificeerde werkgelegenheid te creëren is het bovendien belangrijk dat, vanaf de school, de informatiemaatschappij en in de eerste plaats de elektronische handel worden bevorderd om de maatschappij van de toekomst te vormen en op te leiden.

De samenwerking op milieu- en industrieel gebied mag onder geen beding worden verwaarloosd. De klemtoon moet worden gelegd op de politieke dialoog, het opzetten van netwerken en de hervorming van het bestuurlijke kader om de concurrentie te bevorderen. Er moeten regionale programma's komen voor geïntegreerde waterhuishouding, afvalverwijdering en het probleem van de verwoestijning. Daarbij moet gebruik worden gemaakt van de expertise van de Europese Unie.

Onderzoek en technologische ontwikkeling zijn de stuwende krachten in de samenleving; zij zijn essentieel voor de vorming van de komende generaties. Het is dan ook belangrijk dat de partnerlanden worden betrokken bij de onderzoeksactiviteiten in Europa door de deelneming aan het zesde Kaderprogramma voor onderzoek te vergemakkelijken en de totstandbrenging van centra voor geavanceerde technologieën en interuniversitaire samenwerking te bevorderen.

Een aspect mag echter nooit uit het oog worden verloren: de sociale dimensie. Het afstemmen van het beroepsopleidingsbeleid op de vereisten van de arbeidsmarkt en het opzetten van netwerken voor sociale zekerheid zijn, net als de samenwerking in de strijd tegen de immigratie en de mensenhandel, essentiële voorwaarden voor een billijke en duurzame sociaal-economische ontwikkeling.

De rapporteur acht het voorts van fundamenteel belang dat een akkoord wordt bereikt over het Euro-mediterrane Handvest voor vrede en stabiliteit. Vooral in het huidige klimaat van crisis in het Midden-Oosten moet het Europees Parlement een actieve rol spelen in de Middellandse-Zeebeleid.

Ofschoon Europa belang heeft bij de uitbreiding mag het de banden met de mediterrane partners niet uit het oog verliezen, vooral wegens de sociaal-politieke en economische impact ervan.

CONCLUSIES

De Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie verzoekt de ten principale bevoegde Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid onderstaande suggesties in de goed te keuren ontwerp-resolutie op te nemen:

1. dringt erop aan dat, ondanks de problemen bij het vredesproces in het Midden-Oosten, de doelstellingen van Barcelona worden nagestreefd, door het accent te leggen op de geest van partnerschap, de handel verder te intensiveren, de procedures te vereenvoudigen en de dialoog over diverse kwesties, zoals de eerbiediging van de mensenrechten, de veiligheid van personen en de verbetering van hun levensomstandigheden, duurzame ontwikkeling en gedecentraliseerde samenwerking, voort te zetten;

2. dringt erop aan dat het Euromediterrane Handvest voor vrede en stabiliteit spoedig wordt aangenomen;
3. wenst dat de associatieovereenkomsten met de landen waarmee de onderhandelingen nog aan de gang zijn, zo spoedig mogelijk worden gesloten en dat alle partijen samenwerken met het doel de onderhandelingen op korte termijn af te ronden;
4. wijst op de doelstelling die op de bijeenkomst van Marseille is vastgesteld, namelijk de instelling van een vrijhandelszone die alle sectoren omvat, en bijdraagt tot de verbetering van de levenskwaliteit in alle aangesloten landen;
5. beveelt aan dat elk land dat een associatieovereenkomst met de EU tekent, binnen vijf jaar vrijhandelsovereenkomsten sluit met alle andere geassocieerde landen;
6. doet de aanbeveling de strategie van de Europese Unie ten aanzien van het Middellandse-Zeegebied te verbeteren door grensoverschrijdende projecten en gedecentraliseerde samenwerking waarbij duurzame ontwikkeling centraal staat te steunen;
7. verlangt dat zo spoedig mogelijk een grootschalige zuid-zuidhandel wordt ontwikkeld met het oog op een grotere integratie van de economieën van de landen van het Middellandse-Zeebekken en een voortdurende groei van de investeringen;
8. wijst op het belang van de cumulatie van oorsprong, met name ter bevordering van de invoering van identieke regels van oorsprong in de vrijhandelsakkoorden, waardoor een ruimer gebruik van de diagonale cumulatie en subregionale samenwerking tussen de partners in kwestie mogelijk wordt; wenst de uitbreiding van diagonale cumulatie tussen alle partners die onderling vrijhandel invoeren en identieke regels van oorsprong toepassen;
9. is van mening dat de ervaring die is opgedaan met de oprichting van de interne markt, gebruikt zou moeten worden voor het opstellen van een regelgeving voor de Euro-mediterrane vrijhandelszone; acht het wenselijk dat vóór 2002 een tijdschema wordt opgesteld voor de harmonisatiemaatregelen, met name in de prioritaire sectoren (oorsprongsregels, douane- en belastingkwesties, normen en intellectuele eigendom, kwaliteit van industrieproducten);
10. vindt dat alles in het werk moet worden gesteld om de partnerlanden ertoe te bewegen een op de euro gericht convergentiebeleid te voeren en maatregelen te nemen met het oog op de "intra-mediterrane" harmonisatie van hun wetgevingen;
11. verwelkomt het voorstel voor de ontwikkeling van programma's voor regionale samenwerking met minder lidstaten en Middellandse-Zeelanden, en verlangt van de Commissie dat zij verzekert dat deze procedure op open en transparante wijze wordt toegepast, zodat de partners die dat wensen kunnen deelnemen;
12. benadrukt ten aanzien van het voorstel voor sub-regionale samenwerking de betekenis van het waarborgen en handhaven van een evenwichtige relatie tussen het westelijke en het oostelijke gedeelte van de Middellandse Zee;
13. verlangt dat bij de versterking van het Euromediterrane industriële partnerschap een

bijzondere plaats wordt toegekend aan het midden- en kleinbedrijf en zeer kleine ondernemingen; verlangt de ontwikkeling van speciaal op het midden- en kleinbedrijf en zeer kleine ondernemingen in de Middellandse- Zeelands toegespitste programma's voor technische en financiële bijstand om de diversificatie van de industriële structuur in deze landen te bevorderen;

14. acht het nuttig dat de investeringen gericht op het scheppen van werkgelegenheid en maatschappelijk gezien duurzame ontwikkeling worden aangezwengeld omdat deze onontbeerlijk zijn voor de economische ontwikkeling; dat door de Commissie aan potentiële investeerders technische steun kan worden verleend en dat de informatie voor de investeerders in samenwerking met de Kamers van Koophandel van de EU-lidstaten wordt geactualiseerd;
15. verzoekt de Commissie in het kader van de Euromediterrane samenwerking passende mechanismen te ontwikkelen om experimentele acties te bevorderen met wettelijke en bestuurlijke regelingen om een gunstig klimaat te scheppen voor investeringen en het particulier initiatief door middel van transparante en vertrouwenwekkende procedures;
16. verzoekt de Commissie om in het kader van het MEDA-programma de mogelijkheid van de ontwikkeling van de voor de ontwikkeling van de Euromediterrane samenwerking vereiste infrastructuur te bevorderen;
17. verlangt dat de Commissie dringend een informatie- en communicatieprogramma op touw zet om bij de burgers van de Unie belangstelling te kweken voor de partnerlanden;
18. wenst dat informatiecampagnes worden opgezet, gericht op de commerciële kringen zoals de Kamers van Koophandel en de betrokken sociale geledingen, met als doel potentiële investeerders te stimuleren via informatie over de investeringsmogelijkheden voor de lange termijn en in de productieve sectoren in de landen van het Middellandse-Zeebekken;
19. verzoekt de Commissie maatregelen te nemen ter bevordering van de informatiemaatschappij, in het bijzonder de elektronische handel, zodat de economie van de regio's van het Middellandse-Zeebekken kan worden gemoderniseerd en gekwalificeerde banen kunnen worden gecreëerd;
20. verlangt dat de meest passende maatregelen worden genomen om de informatiemaatschappij, het gebruik van het Internet en alle nieuwe systemen van elektronische communicatie verder te ontwikkelen, en dat de partnerlanden ertoe worden opgeroepen om te investeren in onderwijs en beroepsopleiding;
21. verzoekt de Commissie regionale samenwerkingsprogramma's voor te stellen op het gebied van de beroepsopleiding en herscholing, alsook de uitwisseling van ervaringen en personeel op het vlak van de hervorming en de modernisering van de onderwijs- en beroepsopleidingssystemen, vooral met het oog op de migratiestromen;
22. benadrukt het belang van innovatie als factor voor de ontwikkeling van de Middellandse-Zeelands; de oprichting en ontwikkeling van innovatiecentra en sectoriële technische centra moeten worden aangemoedigd, alsmede netwerken die hen verbinden; de beste praktijken in bepaalde landen moeten worden gesteund, alsmede meer samenwerking met

laboratoria, onderzoeks- en technologiecentra in de Europese Unie;

23. wenst dat bij de regionale samenwerkingsprojecten rekening wordt gehouden met het milieu en het duurzaamheidsbeginsel: de partnerlanden wordt verzocht maatregelen te nemen met het oog op een geïntegreerd waterbeheer, afvalverwijdering, het oplossen van problemen als de verontreinigde zones en de gevaren voor de biodiversiteit, het geïntegreerd beheer van de kustgebieden en de strijd tegen de verwoestijning, door gebruik te maken van de knowhow en de expertise van de Europese Unie;
24. beveelt de Europese Commissie en de lidstaten aan zich in te zetten voor de verwezenlijking van de doelstellingen van de technologische ontwikkeling en het wetenschappelijk onderzoek in de zuidelijke Middellandse-Zeelanden; dringt in dat verband aan op synergieën en interuniversitaire uitwisselingen, steun aan de oprichting van centra voor geavanceerde technologie in deze landen, door ze te betrekken bij Europese onderzoeksactiviteiten en bij het zesde kaderprogramma voor onderzoek dat momenteel op stapel staat;
25. verzoekt de Commissie in het kader van de regionale programma's de nodige aandacht te besteden aan de sociale sector, door bijzondere betekenis toe te kennen aan de deelname van vakbondsorganisaties op het niveau van de desbetreffende landen, maar ook op transnationaal niveau, de maatregelen betreffende de beroepsopleiding af te stemmen op de vereisten van de arbeidsmarkt, socialezekerheidsnetwerken in het leven te roepen en de samenwerkingsmethoden op het gebied van de sociale zekerheid te moderniseren;
26. verzoekt de Commissie en de lidstaten in de verschillende acties en projecten voor regionale samenwerking de betrokkenheid van de mediterrane eilandgebieden te bevorderen, zowel van de EU als van de partnerlanden;
27. verzoekt de Europese regeringen de rechten van de migranten die in de Europese Unie werken te eerbiedigen (vrij verkeer binnen de EU, onderwijs, opleiding);
28. verlangt dat de Commissie werk maakt van het voorstel voor een regionaal programma betreffende justitie en binnenlandse zaken en hierbij vooral aandacht besteedt aan de samenwerking in de strijd tegen de clandestiene immigratie en de mensensmokkel met het oog op een beter begrip voor de relatie tussen de verschijnselen economische mondialisatie en migratie, alsmede aan de invoering van medeontwikkelingsstrategieën.

12 december 2000

ADVIES VAN DE COMMISSIE CULTUUR, JEUGD, ONDERWIJS, MEDIA EN SPORT

aan de Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid

inzake de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement ter voorbereiding van de vierde bijeenkomst van de Euro-mediterrane Ministers van buitenlandse zaken "een nieuwe impuls voor het proces van Barcelona" (COM(2000) 497 – C5-0630/2000 – 2000/2294 (COS))

Rapporteur voor advies: Cristina Gutiérrez Cortines

PROCEDUREVERLOOP

De Commissie cultuur, jeugd, onderwijs, media en sport benoemde op haar vergadering van 14 december 2000 Cristina Gutiérrez Cortines tot rapporteur voor advies.

De commissie behandelde het ontwerpadvies op haar vergaderingen van 8/9 en 15 januari 2001.

Op laatstgenoemde vergadering hechtte zij met algemene stemmen haar goedkeuring aan de hierna volgende conclusies.

Bij de stemming waren aanwezig: Vasco Graça Moura (waarnemend voorzitter), Ulpu Iivari (ondervoorzitter), Pedro Aparicio Sánchez, Lucio Manisco, Jens Dyhr Okking, Barbara O'Toole, Luckas Vander Taelen, Sabine Zissener en Myrsini Zorba (verving Phillip Whitehead).

BEKNOPTE MOTIVERING

Sinds de in november 1995 gehouden Conferentie van Barcelona waar een aantal doelstellingen werden vastgesteld voor de ontwikkeling van de landen in het Middellandse-Zeegebied en voor de vorming van een samenwerkingskader voor steun op alle terreinen, teneinde de levensomstandigheden, het inkomen, de productiviteit en het concurrentievermogen van de landen in dit historische en strategisch gebied te doen toenemen, zijn er talrijke initiatieven gestart om dit project van de grond te tillen. O.a. moeten worden genoemd: de tweede ministeriële Euromediterrane Conferentie (Malta, 15 en 16 april 1997), de ministeriële Euromediterrane vergadering ad hoc (Palermo, 3 en 4 juni 1998), de derde Euromediterrane Conferentie van Ministers van Buitenlandse Zaken (Stuttgart, 15 en 16 april 1999), de vierde Euromediterrane Conferentie van ministers van Buitenlandse Zaken (Marseille, 15 en 16 november 2000), en de fora van burgers in Malta, Napels, Stuttgart en Marseille.

Voor de Commissie cultuur, jeugd, onderwijs, media en sport zijn met name van belang de eerste Euromediterrane Conferentie van ministers van cultuur (Bologna, 22 en 23 april 1966), de tweede Euromediterrane Conferentie van ministers van cultuur (Rhodos, 25 en 26 september 1998) en de Euromediterrane werkgroep over de dialoog tussen de culturen en de

beschavingen die plaatsvond in Stockholm op 23 en 24 april 1998.

Gewezen moet worden op de volgende documenten:

- de slotverklaring van het Ie Parlementaire Euro-mediterrane Forum dat werd gehouden in Brussel op 27 en 28 oktober 1998,
- de resolutie van 11 oktober 1995 over het Middellandse-Zeebeleid van de Europese Unie met het oog op de Conferentie van Barcelona¹,
- de resolutie van 14 december 1995 over de Euromediterrane Conferentie van Barcelona²,
- de resolutie van 13 maart 1997 over het over het gemeenschappelijk verslag van het voorzitterschap van de Raad en de Commissie over het Middellandse-Zeebeleid - Follow-up van de Conferentie van Barcelona³,
- de resolutie van 14 mei 1998 over de Euromediterrane overeenkomsten⁴,
- de resolutie van 30 maart 2000 over het Middellandse-Zeebeleid⁵.

Enkele opmerkingen vooraf

1. De Europese Unie moet zich inzetten voor de culturele ontwikkeling en de verhoging van het onderwijsniveau in de landen aan beide oevers van de Middellandse Zee, omdat deze het fundament vormen waarop dit gebied in de welvaartsmaatschappij kan worden opgenomen.
2. De slechte resultaten die tot dusver zijn behaald bij de toepassing van de in de Verklaring van Barcelona aangenomen maatregelen (bilaterale associatieovereenkomsten, het MEDA-programma en de regionale samenwerking) waar het de cultuur betreft, zijn wellicht het gevolg van het feit dat de Commissie haar methoden en programmamodellen niet heeft weten aan te passen aan een maatschappij met een andere structuur, waar een andere logica geldt dan die van de Europese Unie.
3. Gezien het feit dat het juist is het culturele erfgoed te beschouwen als een investering voor economische ontwikkeling en voor bestending van een actief en respectvol cultureel toerisme, moet de kennis en verspreiding van de aanwezige historische rijkdommen worden bevorderd.
4. Bij de uitvoering van de steunprogramma's moet er rekening mee worden gehouden dat de cultuur, en meer in het bijzonder het culturele erfgoed, een belangrijke bron van werkgelegenheid is.
5. Als een structurele omwenteling wordt gewenst en men een ontwikkeling in de richting van een maatschappij van welvaart en vrijheid wil bevorderen, moeten het bedrijfsleven, het onderzoek en het onderwijs daarbij worden betrokken.
6. Het begrip cultuur moet breed worden opgevat en daarom is het noodzakelijk dat aandacht wordt geschonken aan de uitgave en verspreiding van literatuur van de Middellandse-Zeelanden en dat de schrijvers, denkers en filosofen die leefden en werkten in dit gebied, worden bestudeerd.

¹ PB C 287 van 30.10.1995, blz. 121.

² PB C 17 van 22.1.1996, blz. 178.

³ PB C 115 van 14.4.1997, blz. 159.

⁴ Notulen van 14 mei 1998, PE 269.044.

⁵ Notulen van 30.03.2000, PE 289.426.

CONCLUSIES

De Commissie cultuur, jeugd, onderwijs, media en sport verzoekt de ten principale bevoegde Commissie buitenlandse zaken, mensenrechten, gemeenschappelijke veiligheid en defensiebeleid onderstaande suggesties in de goed te keuren ontwerp-resolutie op te nemen:

1. verzoekt de Commissie om in de toekomst te trachten de oproepen tot het indienen van voorstellen en de programma's aan te passen aan de proporties van sommige landen waar het familiebedrijf gangbaar is en waar de groepsvorming binnen de samenleving geheel afwijkt van die van het vasteland van Europa;
2. verzoekt de Commissie, gezien de problemen die zijn gerezen bij de pogingen om een goed beheer van de programma's te garanderen, de nodige maatregelen te treffen om er speciaal op toe te zien dat de steunontvangende verenigingen en organisaties stevig geworteld zijn in het sociale systeem en hun verplichtingen nakomen;
3. verzoekt de Commissie om zich bij de toepassing van de steunprogramma's, in het bijzonder van het MEDA-programma, te laten assisteren door universiteiten, musea en culturele centra van de landen zelf, omdat deze organismen de werkplek vormen van de civil society en bovendien sterk verbonden zijn met het sociale netwerk en het productiesysteem, en zodoende nauwe medewerkers kunnen worden bij de verspreiding van technologieën en management- en innovatiemodellen;
4. verzoekt de Commissie om als belangrijkste prioriteiten aan te wijzen: a) geïntegreerd beheer van het culturele toerisme om de bescherming van het culturele en natuurlijke erfgoed te garanderen; b) mobiliteits- en opleidingsprogramma's voor opleiders en leraren; c) programma's voor samenwerking en opleiding tussen de universiteiten van de Middellandse-Zeelanden; d) onderwijs in talen en de gemeenschappelijke mediterrane cultuur; e) onderwijs in nieuwe technologieën en verstrekking van de nodige infrastructuur aan onderwijscentra; f) gezamenlijke Euromed-initiatieven voor sportactiviteiten; g) ontwikkeling van sport voor jongens en meisjes als emancipatiefactor;
5. verzoekt de Commissie het programma Euromed heritage te bevorderen met speciale nadruk op de vorming van partnerschappen en netwerken met betrekking tot het gemeenschappelijke archeologische erfgoed, studie en opsporing van de culturele erfenis van het verleden, met inbegrip van de verspreiding van de literatuur van de grote schrijvers uit het verleden en onderzoek en technologieën ter bescherming van de dode steden of historische steden van de woestijn;
6. verzoekt de Commissie programma's op te stellen gericht op het onderwijs aan vrouwen en hun deelname aan het universitaire leven, werk en bedrijfsleven;
7. verzoekt de Commissie het onderwijs te maken tot een prioritaire doelstelling als men werkelijk wil dat de bevolking van de Middellandse-Zeelanden zich vrij voelt en verantwoordelijkheid kan nemen voor haar eigen toekomst;
8. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat geen steun kan worden verleend aan organisaties, bedrijven of kringen waar vrouwen op het gebied van onderwijs,

maatschappelijk en op het gebied van de sport worden gediscrimineerd;

9. verzoekt de Commissie het programma Med-media nieuw leven in te blazen en te eisen dat het wordt opengesteld voor alle Middellandse-Zeelanden;
10. verzoekt de Commissie gedecentraliseerde samenwerkingsprogramma's en –initiatieven die uitwisselingen tussen ontwikkelingswerkers stimuleren, te bevorderen, zoals wordt bepaald door de Verklaring van Barcelona in de paragraaf gewijd aan de samenwerking op sociaal, cultureel en menselijk gebied, teneinde het systeem te liberaliseren en dynamiek te verlenen en aldus meer culturele ontwikkeling mogelijk te maken;
11. is van mening dat de voorlichting aan en de dialoog met de burgers van groot belang zijn om het proces van Barcelona een krachtige impuls te geven; verzoekt de Commissie een hoofdstuk over het Euro-mediterrane partnerschap op te nemen in haar mededeling over de informatie- en communicatiestrategie van de Europese Unie.